

Силабус
освітнього компоненту
Основи практичної психології
2025-2026 навчальний рік

Освітньо-професійна програма: Початкова освіта
Спеціальність 013 Початкова освіта
Галузь знань: 01 Освіта/Педагогіка
Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

Викладач (і)	Петрик Крістіна Юріївна, кандидатка педагогічних наук, доцентка кафедри психології
Посилання на сайт	https://bdpu.org.ua/teachers/petryk-kristina-yuriyivna/
Контактний тел.	+38 066 47 53 482
Е-mail викладача:	crystalbspu@gmail.com
Графік консультацій	Індивідуальний, Zoom, WhatsApp або за телефоном
Он-лайн навчання на платформі ZOOM	ідентифікатор постійної персональної конференції викладача – 922 467 7226, код – 1111
Корпоративна освітня платформа ЗВО	офіційний сайт БДПУ (http://bdpu.org/). Вкладка: «Студент» – електронна підтримка навчання Moodle

Обсяг курсу на поточний навчальний рік (денна/заочна форма):

Кількість кредитів/ годин	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	звітність
5/150	20	18	112	екзамен
	6	4	140	

Семестр: осінній.

Мова навчання: українська.

Ключові слова: практична психологія, практичний психолог, особистість практичного психолога, психологічна служба, основними напрямками професійної діяльності практичного психолога.

Мета та предмет курсу.

Мета курсу: опанування здобувачами вищої освіти теоретико-методологічними основами практичної психології, вимогами до особистості та професійної підготовки практичних психологів, основними напрямками професійної діяльності практичного психолога та сферами їх застосування.

Предмет курсу: психологічна допомога, тобто практична діяльність психологів, спрямована на конкретну людину, її проблеми, потреби та запити.

Компетентності та програмні результати навчання згідно з освітньо-професійною програмою:

№

Компетентності

1.	Фахові компетентності (ФК)	ФК 1. Здатність спілкуватися державною та іноземною мовами як усно, так і письмово. ФК 2. Здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, використовувати відкриті ресурси, інформаційно-комунікаційні та цифрові технології, оперувати ними в професійній діяльності. ФК 3. Здатність до інтеграції та реалізації предметних знань як основи змісту освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти: мовно-літературної, математичної, природничої, технологічної, інформатичної, соціальної і здоров'язбережувальної, громадянської та історичної, мистецької, фізкультурної. ФК 4. Здатність управляти власними емоційними станами, налагоджувати конструктивну та партнерську взаємодію з учасниками освітнього процесу, формувати мотивацію здобувачів початкової освіти до навчання та організовувати їхню пізнавальну діяльність. ФК 5. Здатність до проєктування осередків навчання, виховання й розвитку здобувачів початкової освіти. ФК 6. Здатність до організації освітнього процесу в початковій школі з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей молодших школярів, розвитку в них критичного мислення та формування ціннісних орієнтацій. ФК 7. Здатність до моделювання змісту відповідно до очікуваних результатів навчання, добору оптимальних форм, методів, технологій та засобів формування ключових і предметних компетентностей молодших школярів у процесі вивчення освітніх галузей

Державного стандарту початкової освіти: мовно-літературної, математичної, природничої, технологічної, інформатичної, соціальної і здоров'язбережувальної, громадянської та історичної, мистецької, фізкультурної.

ФК 8. Здатність до збору, інтерпретації та застосування даних у сфері початкової освіти із використанням методів наукової діяльності до формування суджень, що враховують соціальні, наукові та етичні аспекти.

ФК 9. Здатність до різних видів оцінювання навчальних досягнень здобувачів початкової освіти на засадах компетентнісного підходу.

ФК 10. Здатність до професійно-педагогічної діяльності в інклюзивному середовищі з різними категоріями дітей з особливими освітніми потребами.

ФК 11. Здатність до здійснення профілактичних заходів щодо збереження життя та здоров'я учнів початкової школи, до надання їм домедичної допомоги, до протидії та попередження булінгу, різних проявів насильства.

ФК 12. Здатність доносити до фахівців і нефахівців інформацію, ідеї, проблеми, рішення, власний досвід та аргументувати їх на засадах партнерської взаємодії в умовах початкової школи.

Програмні результати навчання (ПРН) (за стандартом)

ПРН 1. Організувати монологічну, діалогічну та полілогічну форми спілкування з молодшими школярами, іншими учасниками освітнього процесу, представниками громади, поважаючи права людини та суспільні цінності; формувати судження, що враховують соціальні, наукові та етичні аспекти.

ПРН 2. Управляти складною професійною діяльністю та проєктами в умовах початкової школи, виробляти та ухвалювати рішення в непередбачуваних робочих та навчальних контекстах.

ПРН 3. Критично оцінювати достовірність та надійність інформаційних джерел, дотримуватися юридичних і етичних вимог щодо використання інформаційно-комунікаційних та цифрових технологій у перебігу педагогічної діяльності в початковій школі.

ПРН 4. Спілкуватися із професійних питань засобами державної та іноземної мов в усній та письмовій формах, застосовувати в освітньому процесі прийоми збагачення усного й писемного мовлення молодших школярів.

ПРН 5. Організувати освітній процес із використанням цифрових технологій та технологій дистанційного навчання молодших школярів, розвивати в учнів навички безпечного використання цифрових технологій та сервісів.

ПРН 6. Інтегрувати та використовувати академічні предметні знання як основу змісту освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти (мовно-літературної, математичної, природничої, технологічної, інформатичної, соціальної і здоров'язбережувальної, громадянської та історичної, мистецької, фізкультурної) та трансформувати їх у різні форми.

ПРН 7. Планувати й здійснювати освітній процес з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей молодших школярів, забезпечувати розвиток пізнавальної діяльності учнів, формувати в них мотивацію до навчання.

ПРН 8. Організувати конструктивну та партнерську взаємодію з учасниками освітнього процесу початкової школи, використовувати практики самозбереження психічного здоров'я, усвідомленого емоційного реагування.

ПРН 9. Планувати та організувати освітній процес у початковій школі, позаурочні й позашкільні заняття та заходи, використовуючи різні організаційні форми навчання та типи занять, із дотриманням принципу науковості та вимог нормативних документів початкової школи.

ПРН 10. Використовувати в освітній практиці різні прийоми формувального, поточного і підсумкового оцінювання навчальних досягнень здобувачів початкової освіти, прийоми диференційованого оцінювання дітей з особливими освітніми потребами.

ПРН 11. Збирати, інтерпретувати та застосовувати дані у сфері початкової освіти із використанням методів наукової діяльності.

ПРН 12. Застосовувати методи та прийоми навчання, інновації, міжпредметні зв'язки та інтегрувати зміст різних освітніх галузей в стандартних і нестандартних ситуаціях професійної діяльності в початковій школі, оцінювати результативність їх застосування.

ПРН 13. Організувати освітній простір з дотриманням принципів універсального дизайну, безпечно, проєктувати навчальні осередки у класі спільно з молодшими школярами з урахуванням їхніх вікових особливостей, інтересів і потреб, забезпечувати дотримання вимог безпеки життєдіяльності, санітарії та гігієни, створювати психологічно комфортні умови освітнього процесу.

ПРН 14. Забезпечувати індивідуальний і диференційований розвиток здобувачів початкової освіти з особливими освітніми потребами відповідно до їхніх можливостей.

ПРН 15. Здійснювати профілактичні заходи щодо збереження життя та фізичного й психічного здоров'я здобувачів початкової освіти, надавати їм домедичну допомогу (за потреби), планувати та реалізовувати заходи щодо попередження і протидії булінгу та різних проявів насильства чи будь-якої з форм дискримінації серед учнів початкової школи й інших учасників освітнього процесу.

ПРН 16. Використовувати основні техніки спілкування з дорослими людьми, різні форми та засоби комунікації з батьками, колегами, іншими фахівцями з метою підтримки здобувачів у освітньому процесі початкової школи, керувати педагогічним і професійним розвитком осіб та груп.

ЗМІСТ КУРСУ

Змістовий модуль 1. Практична психологія як галузь психологічної науки та сфера практичної професійної діяльності

Тема 1. Теоретичні основи практичної психології. Місце практичної психології в системі міжгалузевих зв'язків психологічної науки. Специфіка практичної психології як галузі психологічної науки. Структура, предмет та завдання практичної психології. Вид, мета, результати діяльності психолога-науковця і практичного психолога та основні джерела їхньої професійної активності. Особливості діяльності практикуючого і практичного психолога, співвідношення понять. Взаємозв'язок практичної психології і психологічної практики.

Тема 2. Національна система соціально-психологічної служби: її основні завдання та функції.

Історія створення загальнодержавної соціально- психологічної служби як єдиної системи охорони й підтримки психічного здоров'я. Розвиток практичної психології як національної системи психологічних служб. Основні завдання, функції та напрями роботи Національної системи соціально-психологічної служби України. Законодавча база діяльності психологічних служб в Україні.

Змістовий модуль 2. Особистість та діяльність психолога-практика

Тема 3. Вимоги до професійної підготовки практичних психологів.

Зміст та рівні професійної підготовки практичного психолога. Вимоги до кваліфікації практичного психолога. Посади, на яких можуть працювати фахівці з професійною кваліфікацією «Практична психологія». Основні професійні вміння та складові професійної придатності практичного психолога. Етичні особливості професійної діяльності практичного психолога. Етичний кодекс психолога. Роль професійних спілок та асоціацій в роботі практичного психолога.

Тема 4. Основні навички, уміння та техніки в психологічній практиці.

Уміння слухати та чути клієнта. Уміння ефективно використовувати невербальні засоби спілкування. Уміння спостерігати. Уміння давати та приймати зворотний зв'язок. Уміння слідувати за клієнтом. Ехо-техніка. Перефразування. Резюмування. Техніки постановки питань.

Змістовий модуль 3. Сфери і види діяльності практичних психологів

Тема 5. Загальна характеристика основних видів професійної

діяльності практичних психологів.

Основні види діяльності практичного психолога: просвітницька, профілактична, діагностична, психокорекційна, консультативна, психотерапевтична. Цілі та форми просвітницької діяльності практичного психолога. Профілактична робота як забезпечення психічного здоров'я населення та попередження відхилень у розвитку особистості (групи, організації). Особливості психодіагностичної діяльності практичного психолога. Особливості психокорекційної діяльності практичного психолога. Психологічне консультування, його особливості, принципи та вимоги до проведення. Місце психотерапії в діяльності практичного психолога. Взаємодія і взаємодоповнюваність основних форм роботи практичного психолога.

Тема 6. Психотерапія у практичній психології: місце, підходи, принципи.

Поняття психотерапії у контексті практичної психології. Співвідношення понять «консультування» та «психотерапія». Місце психотерапії у професійній діяльності практичного психолога. Основні напрями та школи сучасної психотерапії: психодинамічний, когнітивно-поведінковий, гуманістичний, екзистенційний, системний, інтегративний. Принципи психотерапевтичної роботи: добровільність, конфіденційність, безумовне прийняття, недирективність, відповідальність клієнта та терапевта. Етапи психотерапевтичного процесу: встановлення контакту, визначення запиту, робота над змінами, завершення. Етичні вимоги до психотерапевта, межі професійної компетенції практичного психолога у здійсненні психотерапії. Психотерапія як ресурс розвитку особистості клієнта і самого фахівця.

Змістовий модуль 4. Професійні сфери діяльності практичного психолога

Тема 7. Практична психологія в освіті, медицині, соціальній сфері.

Основні напрями професійної діяльності практичного психолога в освітніх закладах. Структура, завдання та функції психологічної служби системи освіти. Психологічний супровід освітнього процесу, профілактика дезадаптаційних проявів у дітей та підлітків. Особливості роботи психолога з педагогами та батьками. Психологічна підтримка інклюзивного навчання. Специфіка діяльності практичного психолога у закладах охорони здоров'я: медико-психологічна допомога, консультування, психопрофілактика, психокорекція та психологічна реабілітація. Психологічна допомога пацієнтам із хронічними захворюваннями та їхнім родинам. Напрями роботи психологічних служб соціальної сфери: центри зайнятості населення, центри сім'ї та шлюбу, служби телефонного консультування. Психологічна підтримка сімей, осіб у кризових життєвих ситуаціях, профорієнтаційна діяльність, розвиток соціальної компетентності клієнтів.

Тема 8. Практична психологія в організаціях, бізнесі та силових

структурах.

Специфіка діяльності практичного психолога у сфері економіки, управління та бізнесу. Напрями роботи організаційного психолога: діагностика персоналу, адаптація, мотивація, управління кар'єрою, розвиток корпоративної культури. Основні форми організації діяльності психолога в підприємствах та установах. Психологічні технології в HR-менеджменті, коучинг, командоутворення, профілактика емоційного вигорання працівників. Психологічне забезпечення діяльності силових структур: органи внутрішніх справ, Збройні Сили України, кримінально-виконавча система, пенітенціарні установи. Завдання та функції психологічної служби у силових структурах: професійний добір кадрів, психологічна підготовка до екстремальних умов діяльності, профілактика стресових розладів, психологічна реабілітація військовослужбовців. Етичні аспекти роботи психолога в умовах підвищеної соціальної відповідальності.

Змістовий модуль 5. Психологічна практика у складних життєвих ситуаціях

Тема 9. Кризове психологічне консультування.

Кризове психологічне консультування як галузь практичної психології. Історія виникнення кризового психологічного консультування. Підготовка кризових консультантів. Стратегії кризового консультування. Життєва криза та можливості її опанування. Техніки життя в кризових умовах. Конструктивний та деструктивний способи виходу з життєвої кризи.

Тема 10. Психологічна практика в конфліктних ситуаціях.

Фахові особливості майстерності психолога в конфліктних ситуаціях. Рівні розв'язання конфліктів. Очікування клієнта в консультативній практиці. Алгоритм роботи психолога в ситуації розв'язання міжособистісних конфліктів. Когнітивна та емпатійна позиції вирішення конфліктних ситуацій. Етика діяльності психолога з врегулювання міжособистісних конфліктів. Роль психолога в профілактиці конфліктів.

Змістовий модуль 6. Практична психологія в роботі з різними групами

Тема 11. Робота з дітьми та підлітками: особливості і методи.

Психологічні особливості розвитку дітей і підлітків. Завдання практичного психолога у роботі з дітьми різного віку. Методи діагностики емоційного стану, рівня тривожності, особливостей міжособистісних стосунків. Психокорекційна робота з дитячими страхами, агресією, підвищеною збудливістю. Особливості психологічного супроводу підлітків у період становлення самооцінки та ідентичності. Використання ігрових, арт-терапевтичних, казкотерапевтичних, тілесно-орієнтованих методів. Взаємодія психолога з педагогами та батьками для створення сприятливого середовища розвитку.

Тема 12. Робота з дорослими, парами, сім'ями, людьми похилого віку.

Психологічні закономірності дорослості: професійна реалізація, життєві кризи, пошук сенсу. Форми і методи роботи з дорослими клієнтами: індивідуальне

консультування, коучинг, психотерапевтична підтримка. Психологічна допомога подружнім парам: діагностика сімейних конфліктів, гармонізація взаємин, подолання криз сімейного життя. Психологічна робота з батьками, підтримка ефективного батьківства. Специфіка допомоги людям похилого віку: робота з втратою, самотністю, екзистенційними питаннями. Використання елементів логотерапії, наративного підходу, позитивної психотерапії.

Змістовий модуль 7. Сучасні підходи в практичній психології

Тема 13. Когнітивно-поведінкова терапія, гештальт, позитивна психологія.

Основні принципи та техніки когнітивно-поведінкової терапії (КПТ): робота з дисфункціональними переконаннями, корекція ірраціональних установок, формування навичок саморегуляції. Підходи гештальт-терапії: усвідомлення, прийняття відповідальності, контакт з «тут-і-тепер». Використання технік гештальту у консультуванні. Позитивна психологія як ресурсний напрям сучасної практики: розвиток сильних сторін особистості, формування життєстійкості, оптимізму, задоволеності життям. Інтеграція підходів у практиці психолога.

Тема 14. Арт-терапія, тілесно-орієнтовані методи, метафоричні інструменти.

Сутність і можливості арт-терапії у роботі з різними категоріями клієнтів. Види арт-терапії: малюнокова, музична, казко-, фото- та бібліотерапія. Тілесно-орієнтовані підходи: робота з тілесними реакціями, відновлення контакту з власним тілом, техніки релаксації. Використання метафоричних асоціативних карт у діагностиці й консультуванні. Особливості поєднання творчих і тілесних методів для глибшого розкриття внутрішніх ресурсів клієнта.

Змістовий модуль 8. Етичні та правові засади практики психолога

Тема 15. Етичний кодекс психолога: принципи, дотримання, конфлікти.

Основні принципи професійної етики психолога: повага до гідності клієнта, конфіденційність, відповідальність, компетентність, недопущення шкоди. Етичний кодекс психолога як основа професійної діяльності. Типові етичні дилеми в роботі практичного психолога та шляхи їх розв'язання. Механізми професійного контролю та дисциплінарної відповідальності. Роль професійних асоціацій у забезпеченні етичних стандартів діяльності.

Тема 16. Правове регулювання діяльності практичного психолога в Україні.

Нормативно-правова база діяльності практичного психолога: закони України, накази МОН, МОЗ, інші підзаконні акти. Правовий статус практичного психолога в різних сферах суспільної практики. Документування психологічної діяльності: ведення журналів, протоколів, звітності. Правові аспекти взаємодії з клієнтами, неповнолітніми, медичними та освітніми закладами. Питання відповідальності, захисту прав психолога та клієнта.

Змістовий модуль 9. Супервізія, розвиток і профілактика професійних ризиків

Тема 17. Супервізія, інтервізія та професійна підтримка психолога.

Супервізія як форма професійного розвитку та контролю якості психологічної допомоги. Види супервізії: індивідуальна, групова, організаційна. Інтервізія як рівноправна взаємодія колег. Етапи супервізійного процесу, функції супервізора. Професійне зростання психолога через участь у супервізійних групах, конференціях, тренінгах. Роль саморефлексії та професійної спільноти у розвитку фахівця.

Тема 18. Профілактика емоційного вигорання у психологічній практиці.

Поняття емоційного вигорання: стадії, симптоми, фактори ризику. Психологічні механізми виснаження у практичній діяльності. Методи саморегуляції, релаксації, відновлення емоційних ресурсів. Баланс між роботою та особистим життям. Використання майндфулнес-практик, арт-терапії, груп підтримки. Формування стійкості до стресу, розвиток професійної ресурсності.

Змістовий модуль 10. Інновації в практичній психології

Тема 19. Онлайн-консультування та цифрові інструменти психолога.

Сутність і специфіка дистанційної психологічної допомоги. Етичні та технічні аспекти онлайн-консультування. Використання цифрових платформ, чатів, відеозв'язку, інтерактивних тестів. Переваги й ризики віртуальної взаємодії. Цифрова компетентність сучасного психолога. Адаптація класичних методів роботи до онлайн-формату.

Тема 20. Тенденції розвитку практичної психології в Україні та світі.

Сучасні напрями і виклики практичної психології: інтеграція наук, мультидисциплінарність, розвиток нових форм психотерапії. Європейські стандарти підготовки та професійної діяльності психологів. Глобальні тренди: цифровізація, нейропсихологічні підходи, еко- та екзистенційна психологія. Перспективи розвитку української психологічної школи, участь у міжнародних проєктах, професійна мобільність і підвищення якості психологічних послуг.

Методи навчання: поєднання традиційних і нетрадиційних методів навчання з використанням інноваційних технологій:

- *словесні:* лекції (тематична/проблемна), пояснення, проблемна бесіда, дискусія, мозковий штурм тощо;
- *наочні:* пояснювально-ілюстративний метод, показ і обговорення навчальної демонстрації та презентації тощо;
- *практичні:* метод кейса, метод моделювання практичних ситуацій, розв'язування психологічних задач, професійно-орієнтованих ситуацій, виконання практичних вправ тощо.

Політика курсу (особливості проведення навчальних занять)

Політика освітнього процесу щодо викладання ОК «Основи практичної психології» регулюється чинними нормативними документами Бердянського державного педагогічного університету, розміщеними у відкритому доступі на офіційному сайті ЗВО: <https://bdpu.org.ua/normatyvna-baza-bdpu/>

Рекомендуємо обов'язково ознайомитися з «Положенням про організацію освітнього процесу в БДПУ», де визначено структуру, форми, методи та принципи організації Вашої навчальної діяльності в університеті.

Навчання здійснюється у синхронному (онлайн-зустрічі) та асинхронному (платформа Moodle) режимах. Взаємодія між викладачем і здобувачами відбувається у WhatsApp, через електронну пошту та освітню платформу Moodle.

У разі повітряної тривоги онлайн-заняття негайно зупиняються – першочерговою є безпека студентів. Заняття переходить в асинхронний формат, а здобувач вищої освіти може отримати консультацію у зручний час.

Політика щодо академічної доброчесності. Дотримання норм академічної доброчесності є загальною вимогою для студентів БДПУ згідно з Положенням про академічну доброчесність у БДПУ <https://bdpu.org.ua/wp-content/uploads/2025/05/pro-akademichnu-dobrochesnist-u-bdpu.pdf>. Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману. При повторних порушеннях, беручи до уваги моральний аспект проблеми, до студента можуть бути застосовані дисциплінарні заходи.

Політика щодо відвідування. Очікується, що всі здобувачі вищої освіти відвідають лекційні та практичні заняття курсу. За об'єктивних причин (хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування тощо) навчання може відбуватись в асинхронному режимі за погодженням із викладачем. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися термінів, визначених для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених курсом.

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Своєчасне виконання практичних завдань та самостійної роботи є обов'язковим. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Відпрацювання тем курсу, що були пропущені або не підготовлені, відбувається на консультаціях згідно графіку.

Технічне й програмне забезпечення/наочність

Навчально-методичний комплекс (робоча програма, силабус, плани практичних занять, завдання для самостійної роботи, запитання до екзамену тощо) завантажено на платформі Moodle БДПУ.

Програмне забезпечення: Microsoft Office (PowerPoint, Word), Zoom, Moodle, репозитарій.

Наочність: мультимедійні презентації, відеоматеріали, інтерактивні схеми, кейси. Лекції та практичні заняття проводяться із застосуванням дистанційних технологій за розкладом в ZOOM за ідентифікатором викладача.

Система оцінювання та вимоги:

Оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти проводиться під час поточного та підсумкового контролю, що регулюється «Положенням про критерії та порядок оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти у Бердянському державному педагогічному університеті» <https://bdpu.org.ua/wp-content/uploads/2025/05/pro-oczinyuvannya-navchalnyh-dosyagnen-zdobuvachiv-vyshhoyi-osvity-u-bdpu.pdf>.

Поточний контроль здійснюється під час практичних занять. При оцінюванні на практичних заняттях враховується активність студентів, відповіді на питання, обговорення дискусійних та додаткових питань, виконання практичних завдань та самостійної роботи.

Підсумкова оцінка є сумою балів, набраних під час поточного та підсумкового контролю і максимально складає 100 балів.

Підсумковий контроль відбувається у формі екзамену.

Рейтингові бали за виконання різних видів навчальних завдань

1. Відповідь та активність на практичному занятті – до 4 балів.

4 бали – систематичні та глибокі знання програмового матеріалу з теми; послідовне, логічне та повне розкриття змісту питань; вільне володіння термінологією; наведення прикладів; правильні відповіді на додаткові питання; правильне виконання всіх запропонованих практичних завдань; висвітлювання додаткової наукової інформації (виступи, реферати, презентації).

3 бали – систематичні та глибокі знання програмового матеріалу з теми; послідовне, логічне та повне розкриття змісту питань; вільне володіння термінологією; наведення прикладів; правильні відповіді на додаткові питання.

2 бали – знання програмового матеріалу з теми, розкриття змісту питань не в повному обсязі, володіння термінологією, несуттєві помилки при відповідях на додаткові питання, виконання всіх запропонованих практичних завдань з окремими помилками.

1 бал – прогалини у знаннях програмового матеріалу з теми, помилки у розкритті змісту питань, труднощі у самостійному розкритті змісту основних понять теми, незначна активність при обговоренні теоретичних питань теми та виконанні практичних завдань.

2. Виконання самостійної роботи – до 4 балів.

4 бали – сучасне розуміння проблеми, послідовне, логічне та повне виконання завдань самостійної роботи, творчий підхід до їх виконання, аргументовані висновки, використання додаткової наукової інформації.

3 бали – розуміння проблемної теми, послідовне та логічне виконання завдань самостійної роботи, аргументовані висновки.

2 бали - виконання завдань самостійної роботи не в повному обсязі, з окремими суттєвими помилками, наявність окремих висновків.

1 бал – виконання завдань самостійної роботи не в повному обсязі, з суттєвими помилками, відсутність висновків.

3. Активність на лекційних заняттях – до 2 балів (постійна присутність на лекціях, ведення стислого конспекту лекцій та термінологічного словника, відповіді на питання викладача, наведення прикладів тощо).

Примітка. У разі отримання здобувачами неформальної (тренінги, майстер-класи, семінари, вебінари та ін.) та інформальної освіти (відеолекції, медіа-консультації, читання спеціалізованої літератури та ін.), її результати зараховуються згідно з темами, передбаченими змістом курсу, при наявності відповідного документа (сертифіката).

Максимальна оцінка навчальних досягнень здобувача

1. Максимальна сума балів поточного контролю (практичні та самостійні роботи) – 50 балів.

2. Максимальна сума балів підсумкового контролю (екзамен) – 50 балів.

3. Максимальна сума балів за навчальну дисципліну (підсумкове оцінювання) – 100 балів (за університетською шкалою та шкалою ЄКТС).

Для оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти застосовується внутрішня університетська 100-бальна шкала. Після вивчення ОК їх результати конвертуються у шкалу ECTS шляхом ранжування навчальних досягнень згідно з Положенням про оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти у Бердянському державному педагогічному університеті <https://bdpu.org.ua/wp-content/uploads/2025/05/pro-oczinyuvannya-navchalnyh-dosyaghen-zdobuvachiv-vyshhoyi-osvity-u-bdpu.pdf>. Мінімальний пороговий рівень оцінки з освітньої компоненти є єдиним в Університеті, не залежить від форм і методів оцінювання, складає 50 балів.

Оцінка за університетською шкалою	Оцінка за шкалою ECTS
90-100	A
78-89	B
65-77	C
58-64	D

50-57	Е
35-49	FX (з можливістю повторного складання)
1-34	F (з обов'язковим повторним вивченням ОК)

Список рекомендованих джерел

Основні

1. Водолазська О. О., Єрмакова С. С. Конспект лекцій з дисципліни «Практична психологія». Одеса : Міжнародний гуманітарний університет, 2024. 116 с.
2. Дуткевич Т. В., Савицька О. В. Практична психологія. Вступ до спеціальності : навч. посіб. 2-ге вид. Київ : Центр учбової літератури, 2020. 256 с.
3. Кузьо О. Основи психологічної практики : навч. посіб. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2022. 124 с.
4. Методика роботи практичного психолога: навч.-метод. посіб. Уклад. : І. Ю. Підлипняк, Т. В. Журавко. Умань : ВПЦ «Візаві», 2019. 345 с.
5. Панок В. Г., Чаплак Я. В., Андрєєва Я. Ф. Основи психологічної допомоги: теорія та практика психоконсультаування : навч. посібник / за заг. ред. В. Г. Панка, І. М. Зварича. Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2019. 384 с.
6. Петухова І. О., Заушнікова М. Ю., Нежинська О. О., Костевська Н. В. Психологія: вступ до спеціальності : навч. посіб. Ірпінь, 2024. 190 с.
7. Приходько Ю. О. Практична психологія. Введення у професію. Київ: Каравела, 2023. 248 с.

Допоміжні

1. Бек Дж. С. Когнітивно-поведінкова терапія. Основи та практика. Київ: Видавництво «Діалектика». 2023. 460 с.
2. Максименко Д. С. Виховуємо дитину. Київ: Центр учбової літератури. 2022. 60 с.
3. Максименко Д. С. Якщо підлітку важко навчатись у школі. Київ: Центр учбової літератури. 2022. 142 с.
4. Павлюк М. М., Шепельова М. В. Сучасні психологічні технології надання психологічної допомоги сім'ям постраждалих у подоланні складних життєвих обставин: практ. посіб. Київ: Інститут психології імені Г. С. Костюка НАПН України, 2020. 124 с.
5. Поліщук С. А. Психологічні практики в системі підготовки практичних психологів. Київ: Університетська книга. 2023. 134 с.
6. Пророк Н. Основи реабілітаційної психології: подолання наслідків кризи. навч. посіб. Київ. 2018. Т. 1. 208 с.

7. Сергієнко О. Якщо ви надмірно переживаєте за все. Львів : Видавництво «Свічадо», 2018. 100 с.

8. Станчишин В. Стіни в моїй голові. Жити з тривожністю і депресією. Київ : Віхола, 2020. 176 с.

9. Царенко Л., Вебер Т., Войтович М., Гриценко Л., Кочубей В., Гридковець Л. Основи реабілітаційної психології: подолання наслідків кризи: навч. посіб. Київ, 2018. Т. 2. 240 с.

10. Шапар В. Б. Сучасний тлумачний психологічний словник. Харків: Прапор, 2007. 640 с.

11. Штифурак В. С. Психологічна допомога: види, підходи та напрями. Навчальний посібник. Вінниця, 2019. 338 с.

12. Черезова І. О. Психологія життєвих криз особистості (курс лекцій) : навч. посіб. Бердянськ, БДПУ, 2021. 110 с.

Інформаційні ресурси

1. Бібліотека БДПУ. URL : <https://library.bdpu.org.ua/> (дата звернення 30.08.2025)

2. Національна бібліотека імені В. І. Вернадського. URL : <http://www.nbuv.gov.ua/> (дата звернення 30.08.2025)

3. Національна бібліотека України імені Ярослава Мудрого. URL : <http://nplu.org/> (дата звернення 30.08.2025)

4. Електронна бібліотека “УКРАЇНКА” URL : <https://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/ua/elib.exe?C21COM=F&I21DBN=UKRLIB&P21DBN=UKRLIB> (дата звернення 30.08.2025)

5. Запорізька обласна універсальна наукова бібліотека. URL : <https://zounb.zp.ua/> (дата звернення 30.08.2025)

6. Навчальна хмара. Електронні підручники. URL : <https://kdket.lcloud.in.ua/ebook/224> (дата звернення 30.08.2025)